

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.431/2018/7. szám

A Debreceni Ítéltábla az ifj. dr. Zemlényi István ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a dr. Spisák Béla ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű alperes neve (címe) I. rendű, a dr. Kiss István ügyvéd (címe) által képviselt II.rendű alperes neve (címe) II. rendű, a személyesen eljár III.rendű alperes neve (címe) III. rendű és IV.rendű alperes neve (címe) IV. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Nyíregyházi Törvényszék 5.P.20.461/2017/29. számú ítélete ellen az I. rendű alperes 32. és a II. rendű alperes 33. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, a keresetet elutasítja, valamint mellőzi a II. rendű alperes perköltségben és meg nem fizetett illetékben történő marasztalását.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 10 000 (tízezer) forint elsőfokú és 53 000 (ötvenháromezer) forint másodfokú perköltséget, míg a II. rendű alperesnek 12 700 (tizenkétezer-hétszáz) forint elsőfokú és 54 350 (ötvennégyezer-háromszázötven) forint másodfokú perköltséget, továbbá rójon le - leletezés terhével - 36 000 (harminchatezer) forint elsőfokú illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A felperes és a IV. rendű alperes mint adósok és zálogkötelezettek 2008. április 10. napján ingatlan jelzálogjoggal biztosított devizaalapú kölcsönszerződést kötöttek az I. rendű alperessel mint hitelezővel és zálogjogosulttal.

A közjegyzői okiratba foglalt szerződés III. pontjának második és harmadik bekezdése szerint „a Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az Adósok terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az Adósoknak a Hitelezőnél vezetett számlái és a Hitelező vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el.

Az Adósok és a Zálogkötelezettek alávetik magukat annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján az Adósok terhére fennálló kölcsön- és egyéb járuléktartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a hitelező felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa.”

A szerződés megkötését követően a III. rendű alperes belépett a kötelembé adósi oldalon.

Az I. rendű alperes 2013. november 20. napján a II. rendű alperesre engedményezte a szerződésből eredő követelését.

A felperes keresete annak megállapítására irányult, hogy a kölcsönszerződés idézett rendelkezései tisztességtelenek. Hivatkozása szerint a támadott kikötések a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 209/A. §-ának (2) bekezdésébe és a fogyasztóval kötött szerződésben tisztességtelennek minősülő feltételekről szóló 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 1. §-a (1) bekezdésének a.), b.) és j) pontjaiba ütköznek, ezért azok alkalmazását figyelmen kívül kell hagyni.

Az I. és II. rendű alperesek ellenkérelmükben elsődlegesen kérték a per megszüntetését, ennek hiányában a kereset elutasítását. Álláspontjuk szerint a támadott kikötések nem érvénytelenek.

A III. és IV. rendű alperesek nem terjesztettek elő érdemi nyilatkozatot.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy a kölcsönszerződés III. pontjának keresettel érintett rendelkezése tisztességtelenség okán semmis, ezért érvénytelen, mely feltétel 2008. április 10. napjától nem jelent kötelezettséget a felperesre nézve. A szerződés e kikötés mellőzésével egyebekben változatlan feltételekkel köti a feleket. Kötelezte a II. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 30 000 forint perköltséget ügyvédi munkadíj címén, továbbá az államnak 36 000 forint kereseti illetéket.

Határozatának indokolásában előre bocsátotta, hogy a per megszüntetésének nem volt helye, ezért a keresetet érdemben bírálta el. Utalva az 1959. évi Ptk. 209. §-ának (1)-(4) bekezdéseire, a 209/A. §-ának (2) bekezdésére, valamint a R. 1. §-a (1) bekezdésének a), b) és j) pontjaira megállapította, hogy a sérelmezett kikötés kizárólag a bank nyilvántartásait, számláit, bizonylatait tekinti irányadónak, ezzel az I. rendű alperes elfogadta, hogy ez alapján munkálja ki és határozza meg a tartozást, és ez szolgáljon olyan közokirat alapjául, amelynek felhasználásával kezdeményezhető a végrehajtási eljárás. Tartalma szerint ez magában foglalja annak megállapítását is, hogy az ügyfél szerződésszerűen teljesít-e, hiszen ennek meghatározására kizárólag a Bank jogosult, mégpedig csak saját nyilvántartásai, számlái és könyvei alapján. Nem arról van szó, hogy a bank által kimutatott tartozásról, annak ismeretében tesz az adós közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot, ezért ez - ítéletábrái döntésekkel alátámasztottan - a R. 1. §-a (1) bekezdésének b) pontjába ütközik, tehát semmis.

A kikötésnek az is következménye, hogy az adósnak pert kell indítania a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 366. §-a alapján a végrehajtás megszüntetésére, illetve korlátozására. E perben az adósnak kell bizonyítania az 1952. évi Pp. 369. §-ának a) és b) pontjai értelmében, hogy a végrehajtani kívánt követelés érvényesen nem jött létre, vagy a követelés egészen, illetőleg részben megszűnt. Így a szerződés e pontja megváltoztatja a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára, amely a R. 1. §-a (1) bekezdésének j) pontjába ütközik, ezért semmis.

Kifejtette azt is, hogy a szerződéses kikötésen alapuló közjegyzői okirat közokirati jellege folytán a bank fogyasztói szerződésen alapuló, fogyasztóval szembeni igényérvényesítése esetén nem érvényesülnek a polgári perrendtartás bizonyítási kötelezettségeire és teherre vonatkozó, az 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) és 164. §-ának (1) bekezdésében foglalt általános szabályai. Az 1952. évi Pp. 195. §-ának (1) bekezdése alapján a közokirat teljesen bizonyítja az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, azaz az adós tartozásának a tényét és a tartozás mértékét. Azzal szemben a fogyasztó adós kényszerül a (6) bekezdés szerinti ellenbizonyításra, annak bizonyítására, hogy közokiratban foglalt adat, tény - azaz a bankkal szembeni tartozásának a ténye vagy az összege - nem felel meg a valóságnak.

A feltétel tisztességtelen, mert a jóhiszeműség követelményével ellentétben jelentős egyenlőtlenséget idéz elő a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben a fogyasztó kárára. Ez a nyilatkozat az 1959. évi Ptk. 242. §-a szerinti tartozáselismerés, amelyet a felperes a szerződés megkötésekor, a kölcsön folyósításkor tett meg, amikor a tartozása az I. rendű alperes felé még egyáltalán nem állhatott fenn. A tartozáselismerés szabályai alapján a szerződési feltétel kétséget kizáróan a fogyasztóra hárítja a bizonyítási terhet. Amennyiben a fogyasztó előre elismeri, hogy a mindenkor fennálló tartozása azonos a hitelező által a felmondás előtt vagy a felmondásban közölt összeggel, akkor ezzel biztosítja a hitelező számára a felmondás jogszerűségének vitathatatlanágát és joghatásainak érvényesülését, azaz az egy összegben esedékessé váló tartozás végrehajthatóságát. A kikötés a jóhiszeműség és tisztesség követelményét is sérti, mivel ésszerűen eljáró fogyasztó tárgyalás esetén nyilvánvalóan nem fogadott volna el ilyen szerződési feltételt.

Mivel a felperes - módosított nyilatkozata szerint - kizárólag a II. rendű alperessel szemben terjesztett elő perköltségigényt, a II. rendű alperest marasztalta a felperes ügyvédi munkadíjból álló perköltségében az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján. Kitért arra is, hogy a felperes a keresetlevél előterjesztésekor igazolta 36 000 Ft kereseti illeték megfizetését, ezt követően azonban az elsőfokú bíróság teljes személyes költségmentességet engedélyezett a felperes részére a 10. sorszámú végzéssel, majd a 18. sorszámú, 2017. szeptember 04. napján jogerőre emelkedett végzésével megállapította, hogy a felperes jogosult 36 000 Ft illeték visszatérítésére. Ezért az elsőfokú bíróság kötelezte a II. rendű alperest az eljárási illeték megfizetésére, melynek mértékét az illethekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv) 39. §-a (3) bekezdésének b.) pontja és 42. §-a (1) bekezdésének a.) pontja alapján határozta meg.

Az ítélettel szemben az I. és II. rendű alperesek terjesztettek elő fellebbezést.

Az I. rendű alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását. Az 1959. évi Ptk. 209. §-ának (1), (2) és (5) bekezdéseire, a R. 1. §-a (1) bekezdésének a), b) és j) pontjaira, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 50. §-ának (1) bekezdésére, 51. §-a (1) bekezdésének a) pontjára, 206. §-a (1) bekezdésének a) pontjára, valamint (2) bekezdésére, továbbá a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) szerződéskötéskor hatályban volt 21. §-a (1) bekezdésének a-d) pontjaira, valamint a 2010. június 1. napjától hatályban lévő 23/C. §-ának (1) és (2) bekezdéseire, továbbá a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Ktv.) 112. §-a (1) bekezdésének a-d) pontjaira és (2) bekezdésére, illetőleg az 1952. évi Pp. 164. §-ának (1) bekezdésére, 195. §-ának (1) és (6) bekezdéseire, valamint 369. §-ának a) és b) pontjaira utalva kifejtette, hogy nem tisztességtelenek a

támadott kikötések. Érvelése szerint jogszabályi kötelezettsége teljeskörű írásbeli kimutatást készíteni a tartozás összegéről, amellyel szemben a felperes kifogással élhet, de ha nem is él kifogással, az sem érinti a követelés érvényesíthetőségét, mert a felperes nyilatkozatát nem kell tartozáselismerésnek tekinteni. Utalt arra is, hogy megilleti a felmondás joga nem szerződésszerű teljesítés esetén, e jogától nem zárható el. A támadott kikötés pedig nem bír jelentőséggel a végrehajtási záradék kiállítása körében, ugyanis amennyiben közjegyző foglalja közokiratba a felmondás tényét, az önmagában megteremti a közokiratba foglalt kölcsönszerződés végrehajthatóságát. Ennek során a szerződéses rendelkezéstől függetlenül jogosult egyoldalúan meghatározni a követelésének összegszerűségét. Ha a közjegyző a végrehajtás általános és különös feltételei alapján záradékkal látja el az okiratot, a felperes pert indíthat a végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránt. A perben nincs elzárva a követelés vitatásától, akár a felmondás jogszerűségének vitatásától. Ezért a bizonyítás menetét nem a hivatkozott szerződéses rendelkezés fordítja meg, hanem a közokirat záradékolhatóságának törvényi konstrukciója. Álláspontja szerint a támadott kikötés nem biztosít több jogosultságot a hitelezőnek és nem ró többet a fogyasztóra annál, mint ami egyébként is fakad az 1952. évi Pp. okirati bizonyításra irányuló, továbbá a bizonyítási terhet és kötelezettséget meghatározó rendelkezéseiből, illetőleg a közjegyzői okirat végrehajtási záradékoltatására vonatkozó jogszabályi rendelkezésekből. Álláspontja szerint a kikötés megfelel az Európai Unió Bírósága által alkalmazott tisztességtelenségi tesztnek is („A ügy”), mivel nem alkalmas arra, hogy a fogyasztó hátrányára borítsa fel a felek közötti egyensúlyt. Hivatkozott arra is, hogy a Kúria több döntése (így az 1/2018. számú gazdasági elvi határozat is) akként foglalt állást, hogy nem tisztességtelen az ilyen tartalmú kikötés, a végrehajtást kérő ugyanis e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné a közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátását.

A II. rendű alperes fellebbezése szintén arra irányult, hogy az ítélet tábla változtassa meg az elsőfokú ítéletet és utasítsa el a keresetet. Fellebbezésének indokolása jelentős részben az I. rendű alperes által is felhozott érveket tartalmazta. Ezen felül utalt arra is, hogy az I. rendű alperesnek törvényben biztosított joga záradékoltatni a közjegyzői okiratot, ennek során pedig nem kell bizonyítani a tartozás tényét és összegét, a közjegyzői okirat ugyanis a kölcsönszerződésnek a szerződésben rögzített tartalmát tanúsítja közhitelesen. A ténytanúsítvány alkalmazása sem állít fel megdönthetetlen vélelmet, és bizonyítási kötelezettséget sem telepít az adóshoz. A bizonyítási kötelezettség a pénzügyi intézményt terheli a tartozás összege és a befizetések elszámolása körében. Hangsúlyozta, hogy a bonyolult elszámolású devizaalapú kölcsön esetén különösen fontos, hogy az információkkal és szakismerettel rendelkező hitelintézet határozza meg a tartozás összegét. A R. 1. §-a (1) bekezdésének b) pontjával összefüggésben külön utalt arra is, hogy a kölcsönszerződés vitatott pontja nem rendelkezik a szerződésszerű teljesítés megállapításáról, következésképpen nem állapít meg kizárólagosságot sem. Az adóst megilleti a kifogás joga a bank kimutatásával szemben, ezt jogszabály köti ki, ettől nem térhetnek el a kölcsönszerződésben sem, ezért az 1959. évi Ptk. 209. §-ának (5) bekezdése alapján sem tekinthető tisztességtelennek az a szerződési feltétel, amelynek tartalmát jogszabály állapítja meg. Utalt arra is, hogy téves a szerződésszerű teljesítés megítélésének kizárólagosságával kapcsolatos ítéleti álláspont is, hiszen egyértelmű, hogy az nem a másik fél, azaz az adós, hanem az alperesi oldal teljesítése szerződésszerűségének megítélésére vonatkozik. A II. rendű alperes is hivatkozott a fellebbezésben több bírói döntésre.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az ítélet helybenhagyását. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során előadottakat, valamint utalt arra is, hogy álláspontja szerint a 2018. január 01. napjától hatályos, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) végrehajtási perekre irányadó szabályozása már nem teszi lehetővé, hogy a kikötés alapján készült ténytanúsítványban meghatározott összeget vitássá tegye.

A III. és IV. rendű alperesek nem terjesztettek elő ellenkérelmet.

A fellebbezés alapos.

Az ítélet tábla a keresetlevélhez mellékelte, 2012. október 31. napján kelt, közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozat alapján kiegészítette a tényállást azzal, hogy az eredetileg nem szerződő fél III. rendű alperes a szerződés megkötését követően belépett a szerződéses jogviszonyba hiteladós/adós pozícióban.

Egyebekben az elsőfokú bíróság a tényállást teljes mértékben feltárta, az ítélet tábla azonban a joggyakorlat időközben bekövetkezett változása miatt nem értett egyet az abból levont jogi következtetésekkel.

Kétségtelen, hogy az ítélet tábla - a Fővárosi, a Pécsi és a Szegedi Ítélet táblával együtt - azt a gyakorlatot alakította ki, hogy a per tárgyát képező rendelkezésekhez hasonló kikötések akkor sértik az R. 1. §-a (1) bekezdésének b) - és j) - pontjait, ha azokban a fogyasztó feltétel és ellenvetés nélkül elfogadta a hitelező által a saját üzleti könyvei alapján készített tartozáskimutatást a fennálló kölcsöntartozását közokirati formában igazoló közjegyzői ténytanúsítvány alapjaként. Ez a gyakorlat azonban a továbbiakban nem tartható fenn. A Kúria ugyanis az 1/2018. gazdasági elvi határozatban, valamint a Gfv.VII.30.285/2017. és a Gfv.VII.30.327/2017/3. számú ítéleteiben úgy foglalt állást, hogy a per tárgyát képező kikötések akkor sem tisztességtelenek, ha azok tartalmazzák a fogyasztónak a hitelező könyvei alapján készített közjegyzői ténytanúsítvány feltétel nélküli elfogadására vonatkozó nyilatkozatát.

Ezen ítéletek szerint a perrel érintett megállapodás azon kikötése, amelyben a felperes a mindenkorli fizetési kötelezettségét illetően a banknál vezetett számlái és a bank nyilvántartásai, könyvei alapján készült közjegyzői okiratban foglalt ténytanúsítványt közhiteles, aggálytalan tartalmú bizonyítékként fogadta el, nem tekinthető az 1959. évi Ptk. 242. §-a szerinti tartozáselismerő nyilatkozatnak. Ennek oka az, hogy e rendelkezés nem felel meg az EBH2000.309. szám alatt közzétett elvi határozatban foglalt követelményeknek, ugyanis nem egy fennálló, összegszerűen meghatározott követelésre vonatkozik. Ezért e kikötés esetében nem érvényesülnek a tartozáselismerés joghatásai, tehát az nem fordítja meg a bizonyítási terhet.

Ennek megfelelően abban az esetben, ha a követelés jogosultja a jelen szerződésből eredő követelést a felperessel szemben peres úton kívánja érvényesíteni, a perben az 1952. évi Pp. 164. §-ának (1) bekezdése, illetőleg a Pp. 265. §-ának (1) bekezdése értelmében őt terheli annak bizonyítása, hogy a szerződés milyen tartalommal jött létre, ennek alapján milyen összeget folyósítottak a felperes részére, a felperes mennyit

teljesített, és ennek eredményeként mekkora a fennálló tartozás. A II. rendű alperes erre vonatkozó tényállításai nyilvánvalóan a saját, illetve az I. rendű alperes nyilvántartásain alapulnak, vita esetén azonban a nyilvántartások elszámolási elveit, módszereit és adatait a per során be kell mutatnia, számításait le kell vezetnie. Ha a felperes mindezeket követően is azt állítja, hogy az elszámolás nem felel meg a szerződésben foglaltaknak, illetőleg a közölt számítás hibás, vagy arra hivatkozik, hogy részéről nagyobb összegű teljesítés történt, ellenbizonyítással élhet. A bizonyítási teher alakulását, a bizonyítási eljárás lefolytatását tehát a szerződés közjegyzői ténytanúsítvány elfogadására vonatkozó rendelkezése nem befolyásolja.

A Vht. felek közötti szerződéskötés idején hatályos 21. §-ának (1) bekezdése, illetve a jelenleg hatályos 23/C. §-ának (1) bekezdése értelmében végrehajtási záradékkal látható el a közjegyzői okirat, ha az tartalmazza a szolgáltatásra és ellenszolgáltatásra irányuló vagy egyoldalú kötelezettségvállalást, a jogosult és a kötelezett nevét, a kötelezettségvállalás tárgyát, mennyiségét (összegét) és jogcímét, valamint a teljesítés módját és határidejét. Ha a kötelezettség feltételnek vagy időpontnak a bekövetkezésétől függ, a végrehajthatósághoz a Vht. korábbi 21. §-ának (2) bekezdése, illetve jelenlegi 23/C. §-ának (2) bekezdése szerint az is szükséges, hogy a feltétel vagy időpont bekövetkezését közokirat tanúsítsa.

E szabályok értelmében a közokiratba foglalt kölcsönszerződés, illetve egyoldalú kötelezettségvállalás alapján az adós tartozásának már lejárt részleteire minden további feltétel nélkül, a szerződés felmondása esetén a teljes tartozás összegére pedig akkor van helye végrehajtási záradék kiállításának, ha a végrehajtást kérő az adós szerződésszegése miatt szintén közokiratba foglalt jognyilatkozattal felmondta a szerződést. Az, hogy ez utóbbi esetben a szerződésszegés valóban bekövetkezett-e, és az emiatt közölt felmondás jogszerű-e, a végrehajtási záradék kiállítására irányuló kérelem elbírálása során érdemben nem vizsgálható, e vonatkozásban elegendő a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata (BH1997.348., BH2002.491., Kúria Pfv.I.21.783/2016/5.).

Az adós szerződésszegésének, illetőleg a felmondásnak a tényét, valamint a végrehajtást kérő nyilvántartásai szerint fennálló tartozás aktuális összegét a végrehajtást kérő egyoldalú nyilatkozata alapján rögzítő, a Ktv. 111. §-ában szabályozott közjegyzői okirat nem ügyleti okirat, hanem jogi jelentőségű tényeket rögzítő ténytanúsító okirat (közjegyzői tanúsítvány). Az ilyen okirat kiállítását a végrehajtást kérő akkor is kérheti a közjegyzőtől, ha erről az adóssal kötött szerződésben előzetesen külön nem rendelkeztek, illetve az adós előzetesen nem nyilatkozott külön arról, hogy a végrehajtást kérő nyilvántartásában rögzített adatok a ténytanúsítvány kiállításának alapjául szolgálhatnak. A közjegyzői ténytanúsítvány kiállítását és a végrehajtási záradék kibocsátás tehát a végrehajtást kérő e szerződéses kikötés hiányában is ugyanilyen módon és tartalommal kérhetné.

Ha a végrehajtási záradék kiállítására sor kerül, az adós a tartozását valóban csak az 1952. évi Pp. 369. §-a, illetőleg (az e tekintetben változatlan tartalmú) a Pp. 528. §-ának (2) bekezdése szerint végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben vitathatja. Ez azonban a végrehajtási záradék és a közjegyzői tanúsítvány jogintézményére vonatkozó, a fentiekben ismertetett szabályokból következik. A felek között létrejött kölcsönszerződés e vonatkozásban sem biztosít több jogosultságot az I. és II. rendű alperesek részére, illetve nem ró több kötelezettséget a felperes terhére, mint amelyek az irányadó jogszabályok alapján őket egyébként megilletnék, illetve terhelnék. A

bizonyítási teher, illetőleg érdek pedig az 1952. évi Pp. 369. §-a, illetőleg a Pp. 528. §-ának (2) bekezdése szerinti végrehajtás megszüntetése, illetve korlátozása iránti perben is az 1952. évi Pp. 164. §-a (1) bekezdésének, illetőleg a Pp. 265. §-a (1) bekezdésének megfelelően alakul. Az igényérvényesítés lehetőségei, a bizonyítási teher alakulása körében tehát a szerződés közjegyzői ténytanúsítvány elfogadására vonatkozó kikötése az adós jogi helyzetét nem érinti, semmilyen módon nem teszi azt hátrányosabbá.

A végrehajtás közjegyzői okirat záradékolása útján, tehát a peres út igénybevétele nélküli elrendelését lehetővé tevő szabályozás az Alkotmánybíróság 1423/B/2010. és 1245/B/2011. számú határozatai szerint nem alkotmányellenes, nem sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, és az Európai Unió Bírósága C-32/14. számú **Y Bank kontra S. A.** ügyben hozott határozata szerint nem összeegyeztethetetlen a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv (a továbbiakban: irányelv) fogyasztóvédelmi követelményeivel sem.

A Kúria a hivatkozott ítéleteiben kifejtette azt is, hogy a perbeli kikötés nem tisztességtelen az R. 1. §-a (1) bekezdésének b) pontja alapján sem. E jogszabályi rendelkezés szerint a fogyasztói szerződésben az a szerződési feltétel minősül tisztességtelennek, amely kizárólagosan a fogyasztóval szerződő felet jogosítja fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. E rendelkezésnek mind a nyelvtani, mind az irányelv 3. cikkének (3) bekezdése és mellékletének 1.m) pontja figyelembevételével történő értelmezéséből az következik, hogy az a kikötés tisztességtelen, amely a fogyasztóval szerződő felet, jelen ügyben az I. rendű alperest arra jogosítja, hogy a saját teljesítése szerződésnek megfelelőségét maga állapítsa meg. A perbeli kikötés azonban az I. rendű alperest a saját teljesítése szerződésszerűségének megítélésére nem jogosítja fel, így az nem tisztességtelen.

A kifejtett okok miatt az ítéletábra az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, és elutasította a keresetet.

A felperes az elsőfokú eljárás során pervesztes lett, ezért az ítéletábra az 1952. évi Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az I. és II. rendű alperesek jogi képviselői munkadíjból álló elsőfokú perköltségének megfizetésére. Ennek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: díjrendelet) 3. §-ának (3) bekezdése alapján az I. rendű alperes esetében 10 000 Ft-ban, míg a II. rendű alperes esetében a díjrendelet 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján áfával növelten, 12 700 Ft-ban határozta meg. Pervesztessége folytán a felperes köteles az I. és II. rendű alperesek személyenként felmerült 48 000 Ft fellebbezési illetékből, valamint ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségének megfizetésére is. Ez utóbbit az ítéletábra a díjrendelet 3. §-ának (3) és (5) bekezdései alapján az I. rendű alperes esetében 5000 Ft-ban, a II. rendű alperes esetében a 4/A. §-ának (1) bekezdésére tekintettel áfával növelt összegben, 6350 Ft-ban állapította meg.

Az ítéletábra az 1952. évi Pp. 253. §-ának (3) bekezdésében foglaltakra tekintettel a fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határozott az elsőfokú eljárás során le nem rótt illeték megfizetéséről. Egyrészt a megváltozott pernyertességre tekintettel mellőzte a II. rendű alperes illeték fizetésére történő kötelezését, ugyanakkor a felperesre terhelte az elsőfokú eljárás illetékét. Ennek oka, hogy a felperes a keresetlevél előterjesztésével egyidejűleg megfizette az eljárás 36 000 Ft

összegű illetékét, és csak azt követően, a 4. sorszámú beadványában kért teljes személyes költségmentességet. Az elsőfokú bíróság miután engedélyezte a kért költségkedvezményt (10. sorszámú végzés), megállapította, hogy a felperes 36 000 Ft illeték visszatérítésére jogosult (18. sorszámú végzés). A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 5. §-ának (5) bekezdése szerint azonban ha a fél a költségmentesség engedélyezését az eljárás megindítását követően kéri, a költségmentesség hatálya - ha e rendelet másként nem rendelkezik - nem terjed ki az eljárásnak az engedélyezés előtti szakaszára. Mivel az utóbb kért költségmentesség nem rendelkezik visszaható hatállyal a már megfizetett illetékre, az ítélet tábla az Itv. 74. §-ának (2) bekezdése alapján felhívta a felperest az elsőfokú illeték megfizetésére.

Debrecen, 2018. szeptember 28.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő